

18 września 2025 r.

**Narodowy Bank Polski
ul. Świętokrzyska 11/21
00-919 Warszawa**

Dotyczy: Wniosek o podjęcie działań nadzorczych w sprawie systemu BLIK

Szanowni Panie Prezesie,

Zwracam się do Narodowego Banku Polskiego – jako instytucji odpowiedzialnej za stabilność krajowego systemu płatniczego – o pilne podjęcie działań nadzorczych i analitycznych wobec Polskiego Standardu Płatności S.A. (PSP), operatora systemu BLIK.

W dniu 9 sierpnia 2025 r. padłem ofiarą oszustwa przy użyciu systemu BLIK – z mojego rachunku w Credit Agricole Bank Polska S.A. dokonano dwóch transakcji na łączną kwotę 1 900 PLN. Sprawa została zgłoszona Policji (sygn. JED-26661/25), a postępowanie przygotowawcze jest w toku.

Bank odmówił uznania reklamacji, wskazując na „autoryzację transakcji”, mimo że działałem pod wpływem podstępu i wprowadzenia w błąd. PSP w piśmie z dnia 25.08.2025 r. uchyliło się całkowicie od odpowiedzialności, wskazując wyłącznie bank jako stronę reklamacji.

W mojej ocenie konstrukcja BLIK stwarza realne zagrożenie dla stabilności systemu płatniczego w Polsce, z uwagi na:

1. Brak mechanizmów ochronnych – BLIK nie posiada procedury chargeback ani równoważnych instrumentów odzyskania środków. W praktyce oznacza to, że w przypadku oszustw masowych konsumenci mogą utracić znaczne kwoty bez możliwości rekompensaty.

2. Skala ryzyka – BLIK obsługuje dziennie miliony transakcji, a przy takiej skali brak podstawowych mechanizmów bezpieczeństwa może generować ryzyko systemowe podobne do efektu domina.
3. Nowa usługa – płatności powtarzalne (od 28.10.2025 r.) – planowane wdrożenie funkcji automatycznych obciążeń bez każdorazowej autoryzacji klienta dramatycznie zwiększa ryzyko niekontrolowanych wypływów środków z rachunków konsumentów.
4. Obchodzenie reżimu prawa bankowego – PSP, jako krajowa instytucja płatnicza, nie podlega pełnym rygorom prawa bankowego ani nadzorowi porównywalnemu z bankami, a jednak obsługuje miliardy transakcji detalicznych o charakterze stricte bankowym.
5. Potencjalny konflikt interesów – udział Mastercard Europe S.A. w PSP rodzi poważne wątpliwości. Mastercard oferuje własny system kartowy z mechanizmem chargeback, którego w BLIK celowo nie wdrożono. Może to wskazywać na działania nakierowane na utrzymanie przewagi konkurencyjnej kart kosztem bezpieczeństwa krajowego systemu płatniczego.

W świetle powyższego wnoszę o:

1. Przeprowadzenie analizy systemowej BLIK pod kątem zgodności z wymogami stabilności i bezpieczeństwa krajowego systemu płatniczego.
2. Wstrzymanie wdrożenia planowanych zmian (m.in. płatności powtarzalnych BLIK) do czasu wprowadzenia skutecznych mechanizmów ochrony konsumentów.
3. Zobowiązanie PSP i banków–udziałowców do wdrożenia mechanizmu równoważnego procedurze chargeback lub ustanowienia funduszu gwarancyjnego, który zabezpieczałby konsumentów w przypadku oszustw – analogicznie do systemu gwarancyjnego w ubezpieczeniach komunikacyjnych (UFG).
4. Zbadanie roli PSP w kontekście prawa bankowego i określenie, czy obecna konstrukcja nie stanowi obejścia przepisów poprzez wyprowadzenie kluczowej usługi płatniczej poza reżim bankowy.

Podstawa prawna i argumentacja:

- Art. 3 ust. 2 ustawy o Narodowym Banku Polskim – NBP odpowiada za stabilność krajowego systemu finansowego.
- Art. 16 ustawy o usługach płatniczych – KNF i NBP mają obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa systemów płatności.
- Dyrektywa PSD2 (2015/2366/UE) – obowiązek zwrotu nieautoryzowanych transakcji przez dostawcę usług płatniczych.
- Art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – praktyki PSP mogą naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Sprawa ma charakter systemowy, a nie jednostkowy. Przy braku działań naprawczych ryzyko masowych strat konsumentów w systemie BLIK może podważyć zaufanie do całego systemu płatniczego w Polsce.

Obecnie w sprawę zaangażowane są:

1. Policję oraz Prokuratora (wszczęto postępowanie - w toku)
2. Banki współwłaściciele Polskiego Standardu Płatności (1 wniosek – w toku)
3. Polski Standard Płatności (1 wniosek – w toku)
4. Rzecznika Finansowego (2 wnioski – w toku)
5. Komisję Nadzoru Finansowego (1 wniosek – w toku)
6. Credit Agricole S.A. (5 roszczeń - 1 odrzucone, 4 w toku)
7. Narodowy Bank Polski (1 wniosek – w toku)

Ponadto poinformowałem UOKiK oraz Rzecznika Finansowego, że w przypadku nieszczęścia postępowania sprawa zostanie skierowana do instytucji unijnych, w tym:

- EBA (nadzór nad PSD2),
- Komisji Europejskiej – DG JUST i DG COMP,
- ECC-Net (Europejskie Centrum Konsumenckie).

Z uwagi na obszerność korespondencji (blisko 20 pism urzędowych) załączam jedynie dokumenty kluczowe. Na żądanie Narodowego Banku Polskiego przekażę pełną dokumentację sprawy.

Z poważaniem

Załączniki:

